

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2008

Julkaistu Helsingissä 5 päivänä syyskuuta 2008

N:o 580—588

SISÄLLYS

N:o		Sivu
580	Elatustukilaki	1825
581	Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta	1837
582	Laki lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta	1839
583	Laki eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin	1841
584	Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	1843
585	Laki työttömyysturvalain muuttamisesta	1844
586	Laki kansaneläkelain muuttamisesta	1845
587	Laki yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta	1846
588	Laki maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta	1847

N:o 580

Elatustukilaki

Annettu Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Suomessa asuvan alle 18-vuotiaan lapsen elatus turvataan elatustuella siten kuin tässä laissa säädetään. Tässä laissa säädetään myös elatusavun perimisestä silloin, kun elatustuki on maksettu lapsen elatuksesta annetussa laissa (704/1975) tarkoitetun elatusavun lainminlyönnin perusteella.

Siitä, onko lasta pidettävä Suomessa asuvana, säädetään asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetussa laissa (1573/1993).

Tätä lakia sovelletaan kuitenkin myös silloin, kun lapsi ei oleskele Suomessa, mutta lapsella on oikeus tässä laissa tarkoitettuun elatustukeen sen perusteella, mitä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1408/71 säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *elatusavulla* rahasuoritusta, jolla lapsen vanhemman on elatusvelvollisuutensa nojalla määräajoin osallistuttava lapsen elatuksesta aiheutuviin kustannuksiin ja jonka maksamis-

HE 49/2008
StVM 10/2008
EV 69/2008

95—2008

velvollisuus on vahvistettu lapsen elatuksesta annetussa laissa tarkoitetulla sopimuksella tai tuomiolla taikka sellaisella vieraassa valtiossa annetulla päätöksellä, sopimuksella, virallisella asiakirjalla tai muulla asiakirjalla, joka voitaisiin panna täytäntöön Suomessa tai siinä vieraassa valtiossa, jossa elatusvelvollisella on asuinpaikka;

2) *elatusvelvollisella* lapsen vanhempaa, joka on 1 kohdassa tarkoitetun asiakirjan mukaan velvollinen maksamaan lapselle elatusapua;

3) *elatuksella* lapsen elatusta varten 6 §:ssä säädettyin edellytyksin maksettavaa avustusta;

4) *elatusstuen saajalla* elatusstuen nostajaa;

5) *takautumissaatavalla* 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua elatusstukeen perustuvaa saatavaa elatusvelvolliselta; sekä

6) *elatusapusaatavalla* takautumissaatavaa sekä lapselle kuuluvaa takautumissaatavan ylittävää elatusavun osaa.

3 §

Toimeenpano

Kansaneläkelaitos vastaa tämän lain toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä sekä seuraa ja valvoo lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista. Lisäksi Kansaneläkelaitos vahvistaa lain toimeenpanossa tarvittavat lomakkeet.

4 §

Rahoitus

Valtio korvaa Kansaneläkelaitokselle tämän lain nojalla maksettavista elatustuista aiheutuvat kustannukset.

Kansaneläkelaitoksen on neljä arkipäivää ennen 16 §:ssä tarkoitettua elatusstuen maksupäivää ilmoitettava valtiolle määrä, joka tarvitaan Kansaneläkelaitoksen arvion mukaan maksukuukautena maksettavien elatusstukien maksamiseen. Kalenterikuukautena maksettujen elatusstukien yhteismäärän ja saman kuukauden ennakkojen erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavan toisen kuukauden ennakkoa määrättäessä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun arvion yhteydessä Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava valtiolle edellisenä kuukautena perittyjen elatusapujen määrä. Kalenterikuukautena maksettujen elatusstukien yhteismäärän sekä saman kuukauden ennakkojen ja perittyjen elatusapujen erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavan toisen kuukauden ennakkoa määrättäessä.

Valtion on 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen perusteella maksettava Kansaneläkelaitokselle ilmoituksen mukainen rahamäärä viimeistään yhtä pankkipäivää ennen elatusstukien maksupäivää.

5 §

Toimintamenot

Valtio korvaa Kansaneläkelaitokselle tämän lain toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset.

2 luku

Oikeus elatusstukeen

6 §

Elatusstuen saamisen edellytykset

Lapsella on oikeus elatusstukeen, kun:

1) elatusvelvollinen on laiminlyönyt elatusavun maksamisen;

2) elatusapua ei ole vahvistettu maksettavaksi elatusvelvollisen puutteellisen elatuskyvyn vuoksi;

3) elatusapu on vahvistettu maksettavaksi 9 §:ssä tarkoitettua täysimääräistä elatusstukea pienempänä elatusvelvollisen puutteellisen elatuskyvyn vuoksi;

4) isyyttä avioliiton ulkopuolella syntyneeseen lapseen nähden ei ole lainvoimaisesti vahvistettu;

5) elatusapua ei ole voitu vahvistaa samanaikaisesti isyyden vahvistamisen kanssa; tai

6) ottovanhempi on yksin ottanut lapsen ottolapsekseen, eikä lapsi ole ottovanhemman puolison lapsi tai ottolapsi taikka sellaisen henkilön lapsi, jonka kanssa ottovanhempi elää avioliitonomaisissa olosuhteissa.

7 §

Elatustukioikeuden alkaminen ja päättyminen

Elatustuki myönnetään hakemuksesta sen kalenterikuukauden alusta, jonka alkaessa 6 §:ssä säädetty elatustuen maksamisen edellytykset ovat olleet olemassa. Elatustukea ei ilman erityisen painavaa syytä myönnetä takautuvasti pidemmältä kuin kolmen kalenterikuukauden ajalta ennen sen hakemista.

Lapsella on oikeus elatustukeen siihen päivään asti, jona hän täyttää 18 vuotta, jollei 17 §:stä muuta johdu.

Kun elatustuki myönnetään 6 §:n 5 kohdan perusteella, elatustukeen on oikeus enintään isyyden lainvoimaista vahvistamista seuraavien kuuden kalenterikuukauden ajan, jollei kannetta elatusavun vahvistamiseksi ole pantu vireille mainitun ajan kuluessa.

8 §

Elatustuen saamisen esteet

Lapsella ei ole oikeutta elatustukeen, jos:

- 1) lapsi asuu elatusvelvollisen tai 6 §:n 2, 3 tai 5 kohdassa tarkoitetun vanhempansa luona;
- 2) elatusvelvollinen tai 6 §:n 2, 3 tai 5 kohdassa tarkoitettu vanhempi on kuollut; tai
- 3) lapsi kykenee itse elättämään itsensä.

Lapsen katsotaan kykenevän elättämään itsensä, mikäli hänellä on säännöllisiä ansiotai pääomatuloja vähintään 700 euroa kuukaudessa tai asuessaan itsenäisesti vähintään 1 000 euroa kuukaudessa.

3 luku

Elatustuen määrä

9 §

Täysimääräinen elatustuki

Elatustuen täysi määrä yhdelle lapselle on kunkin elatusvelvollisen osalta 129,91 euroa kalenterikuukaudessa, jollei jäljempänä toisin säädetä.

10 §

Vähennetty elatustuki

Kun elatustukea maksetaan 6 §:n 3 kohdan perusteella, tuki maksetaan täysimääräisen elatustuen ja elatusavun määrän erotuksen suuruisena.

Kun elatustukea maksetaan elatusavun maksamisen laiminlyönnin perusteella ja kun elatusavun määrä on täysimääräistä elatustukea alhaisempi muusta kuin 6 §:n 3 kohdassa tarkoitettusta syystä, tuki maksetaan vain vahvistetun elatusavun suuruisena.

Elatustuen määrästä vähennetään lapselle sotilasavustuslain (781/1993) 13 §:n nojalla myönnetty sotilasavustus.

4 luku

Elatustuen hakeminen, myöntäminen ja maksaminen

11 §

Elatustuen hakeminen

Elatustukea haetaan kirjallisesti Kansaneläkelaitokselta.

Hakemuksen voi tehdä lapsen huoltaja, edunvalvoja tai muu henkilö, jonka hoidossa lapsi tosiasiallisesti on, sekä 15 vuotta täyttänyt itsenäisesti asuva lapsi itse. Muun kuin huoltajan tekemän hakemuksen johdosta on kuultava huoltajaa.

Kun elatustukea haetaan elatusavun maksamisen laiminlyönnin perusteella, hakemukseen on liitettävä 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanokelpoinen asiakirja tai selvitys siitä, että asiakirja on ulosottoviranomaisen hallussa.

Kunta voi hakea elatustuen maksamista itselleen, jos lapsi on kunnan kustantamassa ympärivuorokautisessa hoidossa kodin ulkopuolella kalenterikuukautta pitemmän ajan. Elatustuki maksetaan tällöin kunnalle aikaisintaan hoidon alkamista seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. Kunnan on haettava myönnetyn elatustuen maksamista itselleen vähintään kaksi viikkoa ennen 16 §:n mukaista maksupäivää.

12 §

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen lausunto

Jos elatustuen hakija on muu kuin lapsen huoltaja ja huoltaja vastustaa elatustuen myöntämistä, Kansaneläkelaitoksen on pyydetävä ennen asian ratkaisemista sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä tarkoitetulta lapsen kotikunnan toimielimeltä lausunto tuen maksamisesta muulle kuin lapsen huoltajalle.

Jos elatustukea haetaan maksettavaksi muulle kuin tuen saajalle ja tuen saaja vastustaa tätä, Kansaneläkelaitoksen on ennen asian ratkaisemista pyydetävä 1 momentissa tarkoitettu kunnan toimielimeltä lausunto lapsen edun mukaisesta elatustuen maksamisesta sekä varattava tuen saajalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Kansaneläkelaitoksen on ratkaistava asia 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa kunnan toimielimeltä saadun lausunnon mukaisesti.

13 §

Tietojenanto- ja ilmoitusvelvollisuus

Elatustuen hakijan on annettava Kansaneläkelaitokselle tiedot, jotka ovat tarpeen etuuden myöntämiseksi ja maksamiseksi sekä elatusavun perimiseksi elatusvelvolliselta.

Elatustuen saajan on ilmoitettava viipymättä Kansaneläkelaitokselle elatustuen maksamiseen vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuneista muutoksista sekä tiedossaan olevista elatusavun perintään liittyvistä muutoksista.

Elatusvelvollisen on Kansaneläkelaitoksen pyynnöstä annettava selvitys olinpaikastaan, työpaikastaan, tuloistaan, varoistaan ja muista maksukykyensä vaikuttavista seikoista Kansaneläkelaitoksen asettamassa määräajassa.

14 §

Hakemuksen tiedoksianto elatusvelvolliselle

Kun elatustukea haetaan elatusavun maksamisen laiminlyönnin perusteella, Kansan-

eläkelaitoksen on viipymättä annettava tieto hakemuksesta elatusvelvolliselle ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi hakemuksen johdosta. Jos elatusvelvollisen olinpaikkaa ei ole voitu selvittää, elatustuki voidaan myöntää häntä kuulematta.

15 §

Elatustukea koskeva päätös

Kansaneläkelaitoksen tulee antaa elatustuen myöntämistä, epäämistä, tarkistamista ja lakkauttamista koskevassa asiassa kirjallinen päätös elatustuen hakijalle, saajalle ja elatusvelvolliselle. Elatustuen takaisinperintää koskevassa asiassa päätös annetaan elatustuen saajalle, jolle elatustukea on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena.

Päätöstä ei anneta, jos elatustuen tarkistaminen johtuu yksinomaan indeksitarkistuksesta tai tarkistamiseen on muu vastaava lain tai asetuksen nojalla suoraan määräytyvä peruste, ellei tuen saaja tai elatusvelvollinen päätöstä erikseen vaadi.

Kansaneläkelaitoksen elatustukea koskeva päätös on maksuton.

16 §

Maksupäivä ja maksutapa

Elatustuen maksupäivä on kunkin kalenterikuukauden 10 päivänä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu maksupäivä on pyhäpäivä tai arkilauantai, maksupäivä on sanottuja päiviä välittömästi edeltävä Suomessa sijaitsevien rahalaitosten aukiolopäivä.

Jos elatustukea maksetaan takautuvasti, maksupäivä voi olla myös muu kuin 1 tai 2 momentissa tarkoitettu Suomessa sijaitsevien rahalaitosten aukiolopäivä.

Elatustuki maksetaan hakijan ilmoittamalle tilille Suomessa toimivaan rahalaitokseen. Jos tilille maksaminen ei ole mahdollista tai jos hakija esittää Kansaneläkelaitokselle erityisen syyn, elatustuki voidaan maksaa muullakin tavalla.

Elatustukierää ei makseta, jos sen kuukausierän suuruus on pienempi kuin 5 euroa.

17 §

Elatustuen tarkistaminen ja lakkauttaminen

Jos elatustuen maksamiseen vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia, Kansaneläkelaitoksen on tarvittaessa tarkistettava elatustuen määrä tai lopetettava sen maksaminen.

Elatusavun maksamisen laiminlyöntiin perustuva elatustuen maksaminen voidaan lopettaa, kun elatusapuvetkaa ei ole jäljellä ja on todennäköistä, että vastaisuudessa elatusvelvolliselta saadaan perityksi säännöllisesti vähintään kuukausittain erääntyvää elatusapua vastaava määrä.

18 §

Maksamisen väliaikainen keskeyttäminen

Elatustuen maksaminen voidaan väliaikaisesti keskeyttää, jos on ilmeistä, että lapsella ei olosuhteiden muuttumisen tai muun syyn perusteella ole siihen enää oikeutta. Keskeyttämisestä on välittömästi ilmoitettava elatustuen saajalle ja elatustukea koskeva päätös on annettava viivytyksettä.

5 luku

Elatusavun periminen

19 §

Oikeus elatusavun perimiseen

Kun elatustukea maksetaan elatusavun maksamisen laiminlyönnin perusteella, Kansaneläkelaitokselle siirtyy oikeus elatusapuun maksetun elatustuen määrää vastaavalta osalta (*takautumissaatava*). Lapsella on oikeus saada takautumissaatavan ylittävä osa elatusavusta.

Sen jälkeen, kun Kansaneläkelaitos on antanut päätöksen elatustuen myöntämisestä elatusavun maksamisen laiminlyönnin perusteella, sillä on oikeus periä elatusvelvolliselta kaikki maksamatta olevat elatusapuerät niille lapsen elatuksesta annetun lain 16 b §:n mukaisesti laskettuine viivästyskorkeineen. Kansaneläkelaitoksen oikeus elatusavun peri-

miseen jatkuu niin kauan kuin perittävässä olevaa takautumissaatavaa on jäljellä tai, jos kysymys on palkan ulosmittauksesta, kunnes ulosottoaaren (705/2007) 4 luvun 57 §:n 3 momentissa säädetty edellytykset ovat täyttyneet.

Elatusvelvollinen, joka on saanut tiedon elatustuen myöntämisestä, voi sinä aikana, kun oikeus elatusavun perimiseen kuuluu Kansaneläkelaitokselle, täyttää maksuvelvollisuutensa ainoastaan maksamalla elatusapuerät Kansaneläkelaitokselle.

20 §

Elatusavun periminen ulosottotoimin

Jos elatusvelvollinen ei Kansaneläkelaitoksen asettamassa kohtuullisessa määräajassa maksa ennen elatustuen hakemista erääntyneitä ja maksamatta olevia elatusapueriä Kansaneläkelaitokselle tai ala riittävässä määrin maksaa elatusapua vapaaehtoisesti, Kansaneläkelaitoksen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin elatusavun perimiseksi ulosottotoimin. Toimenpiteisiin ei kuitenkaan tarvitse ryhtyä silloin, kun on ilmeistä, että perintä jäisi tuloksettomaksi.

21 §

Takautumissaatavan perimättä jättäminen

Kansaneläkelaitoksen on elatusvelvollisen hakemuksesta jätettävä takautumissaatava perimättä siltä osin kuin elatusavun maksamisen laiminlyönti on johtunut elatusvelvollisen maksukyvyttömyydestä.

Elatusvelvollista pidetään maksukyvyttömänä, jos hänen tulonsa ovat työkyvyttömyydestä, työttömyydestä tai muusta elatusvelvollisesta riippumattomasta syystä elatusavun maksamisen laiminlyönnin ajankohtana olleet enintään 1 000 euroa kuukaudessa. Tulorajaa korotetaan 250 eurolla jokaista elatusvelvollisen huollettavana olevaa alle 18-vuotiasta lasta kohti lukuun ottamatta lasta, jolle elatusavun tuki on myönnetty.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuina tuloina pidetään kaikkia elatusvelvollisen tuloja tulon lähteestä ja veronalaisuudesta riippumatta, kuitenkin lukuun ottamatta:

1) vammaisetuksista annetun lain (570/2007) mukaisia vammaisetuksia;

2) erityisistä kustannuksista saatuja korvauksia, kuten ylläpitokorvauksia, matkapäivärahoja, matkakustannusten korvauksia ja sairaanhoitokustannusten korvauksia;

3) sosiaalietuuksien yhteydessä maksettavia lapsikorotuksia;

4) toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaista toimeentulotukea;

5) maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain (1192/2002) mukaista erityistukea;

6) muuta 1—5 kohdassa mainittua tuloa vastaavaa tuloa.

Takautumissaatava jätetään perimättä vähintään yhdeltä kalenterikuukaudelta. Perimättä jätetään koko kalenterikuukauden aikana kertynyt jäljellä oleva takautumissaatava. Maksuvapautusta ei myönnetä ilman erityisen painavaa syytä takautuvasti pidemältä kuin yhden vuoden ajalta ennen sen hakemista.

22 §

Takautumissaatavan vanhentuminen

Takautumissaatava on perittävä elatusvelvolliselta viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta, jona elatusapu, jonka maksamisen laiminlyönnin perusteella elatus-tuki on maksettu, on erääntynyt. Muutoin oikeus maksun saamiseen on menetetty.

Jos elatusvelvollinen on 1 momentissa mainitun ajan kuluessa asetettu konkurssiin, saatavan perimiseksi on toimitettu ulosmitaus tai se on valvottu julkisessa haasteessa, sanotun ajan umpeen kulumisen ei estä maksun saamista ulosmitatuista varoista tai konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta taikka niistä varoista, joista julkisessa haasteessa ilmoitetut saamiset on maksettava.

23 §

Varojen jakaminen elatusavun saajan ja elatustuen maksajan kesken

Elatusvelvolliselta saaduista varoista maksetaan ensin elatusavun saajalle elatusapu siltä osin kuin se ylittää maksetun elatustuen

sekä tälle elatusavulle kertynyt viivästyskorko. Elatusvelvolliselta saadut varat kohdennetaan vanhimmalta perittävässä olevalta kalenterivuodelta olevan elatusavun ja sille kertyneen viivästyskoron suorituksiksi. Kun lapsen saatavaa ei ole enää jäljellä, käytetään elatusvelvolliselta saadut varat takautumissaatavan korvauksiksi.

24 §

Varojen kohdentaminen takautumissaatavan suorituksiksi

Elatusvelvolliselta saadut varat kohdennetaan vanhimmalta perittävässä olevalta kalenterivuodelta olevan takautumissaatavan suorituksiksi.

6 luku

Elatustuen ja elatusavun takaisinperintä

25 §

Takaisinperintä

Jos elatustukea on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, aiheettomasti maksettu elatustuki on perittävä takaisin tuen saajalta.

Mitä 1 momentissa säädetään aiheettomasti maksetusta elatustuesta, koskee myös sellaista elatusapua, jonka Kansaneläkelaitos on tilittänyt aiheettomasti elatustuen saajalle, vaikka se olisi kuulunut takautumissaatavan suorituksiksi. Aiheettomasti maksettua elatusapua vastaava määrä vähennetään takautumissaatavan määrästä.

Takaisinperittävä määrä voidaan kuitata Kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman elatustuen saajan suostumusta takaisin perittävä määrä voidaan kuitata vain samasta lapsesta elatustuen saajalle myöhemmin maksettavista elatustukieristä.

Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

26 §

Takaisinperintäsaatavan vanhentuminen

Päätös 25 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuna aiheettomasti maksetun etuuden takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa etuuden maksupäivästä lukien. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettuna saatavan vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 ja 11 §:ssä säädetään. Tämän vanhentumisaajan katkaisemisesta alkaa kulu uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

27 §

Takaisinperinnästä luopuminen

Edellä 25 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuna aiheettomasti maksetun etuuden takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan tai osittain, jos se katsotaan etuuden saajan ja lapsen olosuhteet huomioiden kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan vilpillisestä menettelystä, taikka jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen. Takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan takaisinperintää koskevan päätöksen antamisen jälkeen myös silloin, kun takaisinperintää ei etuuden saajan taloudellinen tilanne huomioon ottaen ole enää tarkoituksenmukaista jatkaa tai kun perinnän jatkamisesta aiheutuisi perimättä olevaan etuuden määrään nähden kohtuuttomat kustannukset.

7 luku

Muutoksenhaku

28 §

Muutoksenhakuoikeus

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla vakuutusoikeuteen.

Vakuutusoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kansaneläkelaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

29 §

Valitusaika ja valituksen myöhästyminen

Valituskirjelmä on toimitettava Kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Kansaneläkelaitoksen ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen.

Vaikka sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusoikeudelle tehtävä valitus on saapunut säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

30 §

Itseoikaisu

Jos Kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 28 ja 29 §:ssä säädetään.

Jos Kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esite-

tyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, väliaikaisesta päätöksestä on ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitetusta määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

31 §

Asiavirheen korjaaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, Kansaneläkelaitos voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen.

32 §

Lainvoimaisen päätöksen oikaisu

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun taikka myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menettellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 28 ja 29 §:ssä säädetään.

33 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoi-

mainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 28 ja 29 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti, kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

8 luku

Tietojen saaminen ja luovuttaminen

34 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta välttämättömät tiedot elatustuen ratkaisemiseksi tai muiden tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) Eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta;
- 3) Potilasvakuutuskeskukselta ja Liikennevakuutuskeskukselta; sekä
- 4) työnantajalta, työttömyyskassalta ja työpaikkakassalta.

35 §

Muuta etuutta varten saatujen tietojen käyttäminen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää elatustukiasiaa käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat elatustukeen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksen teossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin tämän lain nojalla.

36 §

Oikeus tietojen luovuttamiseen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa ministeriölle, verohallinnolle sekä sellaiselle lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen elatus-tuki vaikuttaa, elatustukea saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetusta tuesta sekä muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilö-tietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatoimintaa varten.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus antaa 1 momentissa mainittuja tietoja myös poliisi- ja syyttäväviranomaiselle, jos tiedot ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten.

37 §

Tekninen käyttöyhteys

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus mainitussa momentissa säädettyin edellytyksin avata tekninen käyttöyhteys rekisteriänsä salassa pidettäviin tietoihin, jotka sillä on oikeus 36 §:n perusteella antaa mainitussa pykälässä tarkoitetuille tiedon saajille.

Mitä 1 momentissa säädetään teknisen käyttöyhteyden avaamisesta ja tietojen luovuttamisesta sen avulla, koskee myös Kansaneläkelaitoksen oikeutta saada teknisen käyttöyhteyden avulla 34 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

38 §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava elatus-tuen hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

9 luku

Erinäiset säännökset

39 §

Indeksisidonnaisuus

Tässä laissa säädettyt rahamäärät, lukuun ottamatta 16 §:n 5 momentin mukaista rahamäärää, sidotaan hintatason muutoksiin siten kuin eräiden elatusapujen sitomisesta elin-

kustannuksiin annetussa laissa (583/2008) säädetään.

Edellä 9 §:ssä säädetty täysimääräisen elatustuen määrä vastaa sitä elinkustannusindeksin (1938:8—1939:7=100) indeksilukua, jonka mukaan vuoden 2007 tammikuussa maksettavina olleiden elatustukien suuruus on laskettu eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannusindeksiin annetun lain (660/1966) nojalla.

Edellä 8 §:n 2 momentissa tarkoitetut lapsen omien tulojen määrät sekä 21 §:n 2 momentissa tarkoitettu elatusvelvollisen tulojen määrä ja lapsesta tehtävän tulorajan korotuksen määrä vastaavat elinkustannusindeksin (1951:10=100) lokakuun 2008 pistelukua.

40 §

Ulosmittaus- ja siirtokielto

Elatustukea ei saa ulosmitata.

Sopimus, joka tarkoittaa tähän lakiin perustuvan oikeuden siirtämistä toiselle henkilölle, on mitätön.

10 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

41 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

42 §

Kumottavat säädökset

Tällä lailla kumotaan 7 päivänä elokuuta 1998 annettu elatusturvalaki (671/1998) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen sekä 7 päivänä joulukuuta 2007 annettu laki Kan-

saneläkelaitoksen oikeudesta saada elatusturvaa koskevia asiakastietoja (1201/2007).

43 §

Elatustuen maksamista ja takautumissaatavaa koskevat siirtymäsäännökset

Kansaneläkelaitoksen on muutettava hakemusta elatusturvalain nojalla myönnetty elatustuet tämän lain voimaan tullessa tämän lain mukaisiksi elatustuiksi.

Elatusturvalakiin perustuvat kunnan takautumissaatavat siirtyvät tämän lain voimaan tullessa Kansaneläkelaitokselle. Kansaneläkelaitos siirtyy mainitusta ajankohdasta lukien ulosottokaassa tarkoitetuksi ulosoton hakijaksi kunnan sijasta. Kansaneläkelaitos siirtyy kunnan sijasta hakijaksi myös ulkomaisissa täytäntöönpanoasioissa.

44 §

Takautumissaatavan siirron korvaaminen kunnille

Kunnille korvataan vuosittain viiden vuoden ajan osuus, jonka Kansaneläkelaitos on edeltävän vuoden aikana saanut perittyä elatusvelvollisilta tämän lain 19 §:n 1 momentin mukaisesta saatavasta. Korvaus suoritetaan vuosien 2009—2013 aikana toteutuneiden perintöjen mukaisesti. Korvaukset kohdennetaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta niiden asukasluvun mukaisessa suhteessa.

45 §

Henkilöstön asema

Kansaneläkelaitoksen palvelukseen siirtyvän henkilöstön määrän ratkaisee Kansaneläkelaitos neuvoteltuaan kuntasektoria edustavan tahon kanssa.

Siirtyvän henkilöstön palvelussuhteen ehdot perustuvat Kansaneläkelaitoksessa siirtymähetkellä voimassa oleviin työehtosopimuksiin. Kunnallisten virka- ja työehtosopimusten soveltaminen siirtyvään henkilöstöön

lakkaa siirtymähetkellä. Siirtyvä henkilö säilyttää hänellä siirtymähetkellä olevan euroääräisen palkkansa. Jos henkilöllä Kansaneläkelaitoksen tehtävään siirtymishetkellä on oikeus kunnallisen eläkelain muuttamisesta annetun lain (713/2004) voimaantulosäännöksen 19 momentissa tarkoitettuun lisäeläkeosuuteen, tämä oikeus säilyy, jos palvelus Kansaneläkelaitoksessa jatkuu välittömästi siirtymisestä lukien valtion eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1296/2006) 3 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla yhdenjakoisesti kunnallisen eläkelain muuttumisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 17 momentissa tarkoitettuun henkilökohtaiseen vanhuuseläkeikään tai työkyvyttömyyden alkamiseen saakka.

Tämän lain toimeenpanoa koskevien uudelleenjärjestelyjen perusteella työnantajalla ei ole oikeutta irtisanoa henkilön palvelussuhdetta työsopimuslain (55/2001) 7 luvun 3 §:ssä tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 37 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla irtisanomisperusteilla. Työntekijä tai viranhaltija voidaan kuitenkin irtisanoa, jos hän kieltäytyy ottamasta vastaan työnantajan hänelle tarjoamaa työsopimuslain 7 luvun 4 §:n tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 §:n mukaista uutta tehtävää tai virkaa. Tämä kielto on voimassa viisi vuotta tämän lain voimaantulosta. Kielto koskee kunnan palvelukseen jäävää elatusurvalain mukaisia tehtäviä hoitanutta henkilöstöä sekä 1 momentin perusteella Kansaneläkelaitoksen palvelukseen siirtynyttä henkilöstöä kokonaisuudessaan.

46 §

Muut siirtymäsäännökset

Kunta käsittelee ja ratkaisee elatustukihakemukset ja takautumissaatavan perimättä jättämistä koskevat hakemukset, jotka ovat saapuneet ennen tämän lain voimaantuloa. Kunta käsittelee myös elatustuen tarkistukset ja elatustuen takaisinperintää koskevat asiat ajalta ennen lain voimaantuloa. Kunnan ratkaisemissa elatustukiasioissa sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa ole-

vaa lakia (*vanha laki*). Kunta maksaa elatustuen tämän lain voimaantuloon saakka.

Kansaneläkelaitos käsittelee ja ratkaisee tämän lain voimaantulosta lukien tämän lain mukaisesti kaikki muut kuin kunnan käsiteltäväksi säädetyt elatustukiasiat. Tämän lain mukaista elatustukea ei ilman erityisen painavaa syytä myönnetä ajalta ennen lain voimaantuloa.

Tämän lain voimaan tullessa kunnan toimielimessä tai hallinto-oikeudessa vireillä olevat muutoksenhakuasiat käsitellään kunnan toimielimessä ja hallinto-oikeudessa vanhan lain mukaisesti. Myös sellaiset muutoksenhakuasiat, jotka tulevat vireille tämän lain voimaantulon jälkeen, mutta jotka koskevat päätöstä, joka on annettu vanhan lain nojalla, käsitellään vanhan lain muutoksenhakua koskevien säännösten mukaisesti.

Kunnan on viipymättä annettava Kansaneläkelaitokselle tieto elatustukiasioista, jotka se tai muutoksenhakuelin on 1 ja 3 momentissa mainituissa tilanteissa ratkaissut sen jälkeen, kun elatustukea koskevat asiakastiedot on siirretty kunnalta Kansaneläkelaitokselle.

Elatusapusuoritukset tulee 1 päivästä maaliskuuta 2009 lukien maksaa Kansaneläkelaitokselle.

Kansaneläkelaitos laskee elatusapusaatavan viivästyskoron 1 päivästä tammikuuta 2009 lukien. Kunnan on luovutettava Kansaneläkelaitoksen tarvitsemat tiedot koron laskemiseksi.

Niiden takautumissaatavien osalta, jotka kunnat saavat perityksi tammikuun ja helmikuun 2009 aikana, ei suoriteta varojen jakoa kuntien kesken. Kunnat eivät myöskään enää siirrä tammikuun ja helmikuun 2009 aikana elatustukiasiaa toiseen kuntaan lapsen kotikunnan muuttumisen takia.

Ennen lain voimaantuloa aiheettomasti maksetun elatustuen tai elatusavun perusteella syntyneen takaisinperintäsaatavan vanhentumisaikaa laskettaessa otetaan huomioon myös ennen lain voimaantuloa kulunut aika.

Lain voimaan tullessa kunnalla takautumissaatavan panttina oleva omaisuus ei siirry Kansaneläkelaitokselle.

Kunnan on säilytettävä elatustukea koskevat asiakirjat ja tietovarastot kymmenen vuoden ajan lain voimaantulosta lukien.

1836

N:o 580

47 §

Soveltamissäännös

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetuissa

säännöksissä viitataan elatusturvalakiin, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain vastaavia säännöksiä, jollei tästä laista muuta johdu.

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 581

L a k i**sosiaalihuoltolain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä syyskuuta 1982 annetun sosiaalihuoltolain (710/1982) 17 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 938/2005, sekä
lisätään lakiin uusi 27 f § seuraavasti:

17 §

Kunnan on jäljempänä säädetyin tavoin huolehdittava seuraavien sosiaalipalveluiden järjestämisestä:

- 1) sosiaalityö;
- 2) kasvatus- ja perheneuvonta;
- 3) kotipalvelut;
- 4) asumispalvelut;
- 5) laitoshuolto;
- 6) perhehoito;
- 7) vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta ja vammaisten henkilöiden työtoiminta;
- 8) toimenpiteet elatusavun vahvistamiseksi.

Kunnan on myös huolehdittava lasten ja nuorten huollon, lasten päivähoidon, kehitysvammaisten erityishuollon, vammaisuuden perusteella järjestettävien palvelujen ja tukitoimien sekä päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltoon kuuluvien palveluiden, lastenvalvojalle säädettyjen tehtävien ja muiden isyyden selvittämiseen ja vahvistamiseen, ottolapsineuvontaan, perheasioiden sovitteeluun, lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanossa toimitettavaan sovitteeluun kuuluvien toimenpiteiden sekä omaishoidon tuen ja muiden sosiaalipalveluiden järjestämisestä sekä kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa

(189/2001) säädetyistä tehtävistä sen mukaan kuin niistä lisäksi erikseen säädetään.

27 f §

Jos lapsi on joutunut tai on vaarassa joutua elatuksen puutteeseen eikä vanhemman velvollisuutta suorittaa elatusapua ole vahvistettu tai jos vahvistettu elatusapu on lapsen elatukseen riittämätön, 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulla toimielimellä on oikeus ajaa lapsen puolesta kannetta elatusavun vahvistamiseksi tai sen määrän korottamiseksi.

Jos lapselle maksetaan elatustukea, toimielimellä on oikeus ajaa kannetta elatusavun vahvistamiseksi tai sen määrän korottamiseksi, vaikka lapsi ei ole joutunut tai ole vaarassa joutua elatuksen puutteeseen. Jos lapselle maksetaan elatustukea, toimielimellä on oikeus ajaa kannetta myös elatusavun alentamiseksi.

Toimielimen on ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen ryhtymistä varttava lapsen huoltajalle ja elatusvelvolliselle tilaisuus tulla kuulluksi.

Elatusavusta tehdyn sopimuksen vahvistamista koskevista toimielimen tehtävistä säädetään lapsen elatuksesta annetussa laissa (704/1975).

1838

N:o 581

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 582

L a k i**lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen elatuksesta 5 päivänä syyskuuta 1975 annetun lain (704/1975) 5 §:n 1 momentti, 16 a §:n 2 momentti ja 16 b §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 1 momentti laissa 364/1983 sekä 16 a §:n 2 momentti ja 16 b §:n 1 momentti laissa 673/1998, seuraavasti:

5 §

Elatusapua koskevissa asioissa alaikäistä lasta edustaa hänen huoltajansa tai muu laillinen edustaja. Alaikäisen lapsen edustajalla on oikeus edustaa lasta myös asiassa, joka koskee lapsen oikeutta saada elatusta lapsen täytettyä kahdeksantoista vuotta. Kunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen oikeudesta käyttää lapsen puhevaltaa elatusapua koskevassa asiassa säädetään sosiaalihuoltolaissa (710/1982).

16 a §

Suoritusten jakamisesta elatusapuun oikeutetun lapsen saatavan ja Kansaneläkelaitoksen takautumissaatavan kesken silloin kun elatusavun lisäksi on perimättä lapselle maksettua elatustukea, säädetään elatustukilaissa (580/2008).

16 b §

Viivästyskorko määräajoin suoritettavalle elatusavulle lasketaan kalenterivuositain määrälle, joka saadaan laskemalla yhteen kunkin kuukauden viimeisenä päivänä suoritettamatta olevat elatusavun määrät ja jakamalla

summa niiden kalenterikuukausien lukumäärällä, joiden viimeisenä päivänä elatusapua on ollut suorittamatta. Viivästyskorko laskeaan näille kalenterikuukausille. Viivästyskorkoa laskettaessa otetaan huomioon vain täydet kalenterikuukaudet. Jos elatusapu suoritetaan sen kalenterikuukauden loppuun mennessä, jonka aikana se on eräänntynyt maksettavaksi, kyseiseltä kuukaudelta ei laskeeta viivästyskorkoa. Perittäessä elatusapua ulosottoteitse viivästyskoron laskee Kansaneläkelaitos, jolle oikeus elatusavun perimiseen on siirtynyt, ja muussa tapauksessa ulosottomies. Viivästyskoron periminen edellyttää, että asiassa esitetään selvitys, jonka perusteella viivästyskorko voidaan laskea. Elatusapu, joka oli suorittamatta viimeksi vanhentuneen vuoden lopussa, otetaan huomioon viivästyskorkoa laskettaessa, jos sen määrästä voidaan esittää luotettava selvitys. Muutoin määräajoin suoritettavan elatusavun viivästyskorosta samoin kuin kertamaksuna suoritettavan elatusavun viivästyskorosta on voimassa, mitä korkolaissa (633/1982) säädetään.

1840

N:o 582

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 583

L a k i**eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin**

Annettu Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tässä laissa säädetään avioliittolaissa (234/1929), lapsen elatuksesta annetussa laissa (704/1975) ja vahingonkorvauslaissa (412/1974) tarkoitettujen elatusapujen, rikosvahinkolaissa (1204/2005) tarkoitettujen tulojen tai elatusten vähentymisestä taikka elatusvelvollisen menetyksestä toistuvina avustuksina maksettavien korvausten sekä elatuskutilaissa (580/2008) tarkoitettujen elatustuen korottamisesta elinkustannusten nousun seurauksena.

2 §

Edellä 1 §:ssä mainittuja elatusapuja, korvauksia ja elatustukea korotetaan kalenterivuositain vuoden alusta elinkustannusindeksin (lokakuu 1951=100) nousua vastaavasti.

Vuotuinen muutos lasketaan 1 momentissa mainitun indeksin kuluvan vuoden lokakuun ja edellisen vuoden lokakuun pistelukujen mukaan.

Korotus tehdään myös sellaiseen elatusapuun, korvaukseen ja elatustukeen, jonka määrä on päätöksellä tai sopimuksella vahvistettu edellisen korottamisajankohdan jälkeen.

3 §

Elatusavun korottamisajankohdasta sekä korotetusta määrästä on sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimielimen tehtävä merkintä elatusavun suorittamista koskevaan sopimukseen tai päätök-

seen, ei kuitenkaan päätökseen, joka on tehty rikosvahinkolain nojalla.

Jos 1 momentissa tarkoitettu täytäntöönpanoasiakirja on Kansaneläkelaitoksen hallussa, Kansaneläkelaitoksen on tarvittaessa viran puolesta tehtävä siihen 1 momentissa tarkoitettu merkintä. Jos asiakirja on annettu täytäntöönpanoviranomaiselle, sanotun viranomaisen on viran puolesta tehtävä siihen mainittu merkintä.

4 §

Tuomioistuimen on hakemuksesta vahvistettava elatusavun korotettu määrä ja korottamisajankohta, jos se on tarpeen elatusavun perimiseksi vieraassa valtiossa.

Hakemus tehdään sille tuomioistuimelle, jossa lapsen elatusapua koskeva kanne olisi ajettava lapsen elatuksesta annetun lain mukaan. Hakemukseen on liitettävä tuomioistuimen antama päätös tai sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimielimen vahvistama sopimus, johon on tehty merkintä elatusavun korotetusta määrästä ja korottamisajankohdasta. Elatusvelvolliselle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

5 §

Jos elinkustannusindeksin lokakuun indeksiluvun on todettu laskeneen 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen aikaisemman ajankohdan indeksiluvusta, on 1 §:ssä tarkoitettuja elatusapuja, korvauksia ja elatustukia alennettava noudattaen vastaavasti, mitä edellä säädetään.

HE 49/2008
StVM 10/2008
EV 69/2008

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tällä lailla kumotaan eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin 16 päivänä joulukuuta 1966 annettu laki (660/1966) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Lain voimaan tullessa vireillä olevat edellä mainittua lakia koskevat vaatimukset on kuitenkin käsiteltävä ja ratkaistava aikaisemman lain mukaan.

Tämän lain mukaiset elatusavut, korvauk-

set ja elatustuki tarkistetaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010 siten, että elinkustannusindeksin (lokakuu 1951=100) lokakuun 2008 pisteluku verrataan lokakuun 2009 pistelukuun. Jos elatusapujen, korvausten ja elatustuen edellisellä korottamiskerralla, joka on tehty eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannusindeksiin annetun lain mukaisesti, on jäänyt ottamatta huomioon elinkustannusten muutos, otetaan tämä muutos huomioon ensimmäistä tarkistusta tehtäessä.

Jos muussa lainsäädännössä viitataan 2 momentissa mainittuun lakiin, on sen sijasta sovellettava tätä lakia.

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 584

L a k i**asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1573/1993) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 586/2007, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Jollei Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetusta neuvoston asetuksesta (ETY) N:o 1408/71, jäljempänä *sosiaaliturva-asetus*, muuta johdu, tämän lain mukaan ratkaistaan, onko henkilöön sovellettava seuraavaa sosiaaliturvalainsäädäntöä:

1) kansaneläkelaki (568/2007), lapsilisä-

laki (796/1992), äitiysavustuslaki (477/1993) ja asumistukilaki (408/1975); sekä

2) eläkkeensaajan asumistuesta annettu laki (571/2007), vammaisetuuksista annettu laki (570/2007), rintamasotilaseläkelaki (119/1977), maahanmuuttajan erityistuesta annettu laki (1192/2002) ja elatustukilaki (580/2008), kun on kyse tämän lain 3, 3 a ja 4 §:stä sekä 3 ja 4 luvun säännösten soveltamisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 585

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 11 lukuun uusi 9 a § seuraavasti:

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

9 a §

Lapsikorotuksen maksaminen Kansaneläkelaitokselle

Edellä 6 luvun 6 §:ssä tarkoitettu lapsikorotus maksetaan Kansaneläkelaitokselle sen

pyynnöstä lapsen elatukseen käytettäväksi ajalta, jona lapselle maksetaan elatustukilain (580/2008) mukaista elatustukea työttömyys-etuuden saajan laiminlyötyä lapsen elatusvelvollisuuden.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 586

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 11 päivänä toukokuuta 2007 annettuun kansaneläkelakiin (568/2007) uusi 53 a § seuraavasti:

53 a §

Lapsikorotuksen maksaminen Kansaneläkelaitokselle

Edellä 51 §:ssä tarkoitettu lapsikorotus maksetaan Kansaneläkelaitokselle sen pyynnöstä lapsen elatukseen käytettäväksi ajalta, jona lapselle maksetaan elatustukilain

(580/2008) mukaista elatustukea eläkkeensaajan laiminlyötyä lapsen elatusvelvollisuuden.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 587

Laki

yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään yrittäjän eläkelain voimaanpanosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annettuun lakiin (1273/2006) uusi 32 a § seuraavasti:

32 a §

Edellä 32 §:ssä tarkoitettu lapsikorotus maksetaan Kansaneläkelaitokselle sen pyynnöstä lapsen elatukseen käytettäväksi ajalta, jona lapselle maksetaan elatustukilain (580/2008) mukaista elatustukea eläkkeensaajan laiminlyötyä lapsen elatusvelvollisuuden.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 588

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annettuun lakiin (1281/2006) uusi 29 a § seuraavasti:

29 a §
Edellä 29 §:ssä tarkoitettu lapsikorotus maksetaan Kansaneläkelaitokselle sen pyynnöstä lapsen elatukseen käytettäväksi ajalta, jona lapselle maksetaan elatustukilain (580/2008) mukaista elatustukea eläkkeensaajan laiminlyötyä lapsen elatusvelvollisuuden.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

JULKAISIJÄ: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 580—588, 3 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2008

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1455-8904